

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Tactică nouă

(+). Dujmanii Crucii și ai idealului creștin peste tot, tovarășii roșii și frații lor de gândire și acțiune: socialiștii, s'au adunat zilele trecute, în cadrele Internaționalei III, în congres general, cu reprezentanți din nu mai puțin de 53 de state. Cum se face cu atari prilejuri, s'au desbătut și aci, printre mărunțișuri, și o seamă de probleme însemnate, dintre cari fără îndoială că cea mai însemnată a fost cea adusă în discuție de bulgarul Dimitroff, cunoscut de când cu aprinderea parlamentului german. Șase ore în șir a vorbit tovarășul roșu pledând, în aplauzele congresiștilor, teza: Bolșevismului, pentru viitor, i-se impune o tactică nouă. Asta în temelul experienței de până acum care arată că organizațiile comuniste pot acționa împotriva legii până și în țările cele mai de dreapta. Așa stând lucrurile, conducerea comunistă trebuie să-și însușiască, pe toată linia, leșinca: Nuclee bolșevice în toate organizațiile de masse! Tovarășii strecurăți în astfel de organizații trebuie apoi ajutați să ajungă la roluri importante, cari să-i aducă tot mereu în atingere cu mulțimile. Cu metoda aceasta a „celulelor de cancer” se va obține pe cale lăuntrică ceea ce nu s'a putut pe cale din afară.

S'o recunoaștem: planul e de o ingeniositate diabolică. S'a văzut că nu merge cu violentarea conștiințelor. Prea e înrădăcinată încă credința creștină în sufletele celor mulți, din lumea industrișilor mici, a muncitorilor, plugarilor, slujbaşilor mărunți ș. a. Prin urmare: schimbăm macazul și haina! Altă orientare, sub alt vâl! Pentru moment trebuie făcute concesii (cel puțin de formă) concepțiilor de viață socială și religioasă ale burgheziei, ca așa, pe îndelete și pe neobservate, să i-se picure venin în organism. Cu vremea intoxicarea e sigură; lupta pentru revoluția mondială e câștigată; Hristos și Evanghelia lui va fi scoasă din lume. În vederea acestui scop s'a preconizat, și a fost primită, până și apropierea și fraternizarea cu organizațiile catolice!

În aceeași vreme tabăra creștină cum stă? Divizată, și certându-se pe puncte diferențiale sub raport dogmatic. Chiar și elita intelectualilor mironi catolici e de o impestrițatură desolantă. Revista polonă Prad îi împarte pe cei din patria lui Kosciusko în mai multe grupe. Așa: catolici anticatolici, ca cei înscriși în asociații declarat ostile Bisericii. Altă grupă: catolicii de paradă. Nu-i interesează Biserica; cetesc ziare și alte tipărituri potrivnice credinței; aprobă, în secret, orice mișcare antireligioasă. Nu-s prea departe de aceștia catolicii-limonată. Se spovedesc ei, nu-i vorbă; se și cuminecă. Dar nu-s mulțumiți cu nimica. Tot critică și iar critică, fără ca, în schimb, să arate cu fapta cum cum ar fi de purces ca să fie bine. Vin în sfârșit catolicii faptelor. Aceștia lucrează ei înșiși și dau îndrumări și altora cum ar fi să se facă. Și revista polonă constată cu mângâiere că tipul acesta e reprezentat foarte bine în rândurile tineretului polon universitar. — Ceva, ce noi n'am îndrăsnit să afirmăm cu privire la stările dela noi.

Și totuși problema reformei conștiinței mironilor trebuie să preocupe preoșimea noastră. Când primejdia de a pierde și mai mulți ca în trecut e tot mai mare. Puterile întunecului lucrează sistematic și cu tact. Și de nu se va lucra și din partea slujitorilor altarului cu răvnă și pricepere superioară pe terenul catehezei și a amvonului, să riscă să se peară un războiu de neasemnăată importanță și cu urmări incalculabile. — La apropierea noului an școlar e bine să se mediteze asupra acestui lucru. Încă tot nu-i prea târziu.

Audiatur et altera pars...

Precizări în legătură cu „Congresul” dela Cluj, — Organizarea preoșimei române unite

de SEPTIMIU POPA

Pentru orientarea fraților preoți din păstorirea sufletelor, subsemnatul îmi leau voie să fac o descriere fidelă a celor petrecute cu prilejul așa numitului „congres” preoțesc dela Cluj. Fac acest lucru în calitate de martor ocular al „congresului” din chestiune, dorind, ca frații preoți să cunoască în legătură cu acest congres curatul, nefalsificatul adevăr.

Din capul locului în să precizez, că preoșimea districtului protopopesc al Clujului la sinodul de primăvară din acest an și-a exprimat dorința convocării unui congres general al preoșimei. S'a ales atunci un comitet alcătuit din parohii Clujului sub conducerea pâr. canonic Ion Agârbiceanu, care să mijlocească aprobarea congresului din partea autorităților superioare bisericesti, alcătuiind programul și pregătind toate lucrările preliminare în legătură cu acest important eveniment. Autoritatea bisericescă superioară a încuviințat activitatea comitetului, care așadar cu învoirea acestei autorități a ținut ședința. În calitate mea de ziarist am cerut voie să public o scurtă informație despre pregătirea congresului. Pâr. Agârbiceanu însă m'a rugat să nu public nimic, iar eu m'am supus.

Considerând, că era vorba de convocarea unui congres provincial al preoșimei române-unite, în cea de-a doua ședință comitetul clujean a adus hotărîrea să convoace la o consfătuire pe protopopii reședințelor episcopoești. Consfătuirea aceasta s'a și ținut, dar participând numai delegații dela Oradea, Cluj și Baia-Mare. Dela Blaj și Lugoj protopopii nu s'au prezentat sub cuvânt, că ei așteaptă hotărîrea conferenței episcopoești. Imprejurarea, că episcopatul a admis activitatea comitetului clujean, pe aceștia așa se vede, nu i-a mulțumit îndeajuns.

Tocmai în timpul consfătuirii, ca un fulger din senin, a sosit convocatorul fraților dela Șimleu. Acești frați lubiși n'au avut de unde să știe, că la Cluj, cu aprobarea organelor superioare bisericesti se pregătește convocarea unui congres. Dacă ei ar fi avut cunoștință despre ceea ce se face în capitala Ardealului, la nici-o întâmplare n'ar fi convocat congresul, ci ar fi așteptat cu răbdare creștinească desfășurarea evenimentelor.

Congresul convocat de către frații dela Șimleu a fost oprit, iar opreliștea s'a comunicat protopopilor din întreaga provincie mitropolită pe cale telegrafică, urmând apoi, ca protopopii să încunoștințeze pe preoți cum pot și cum le ajută bunul Dumnezeu. Evident, că un foarte mare număr de preoți din toate eparhiile n'au primit ordinul privitor la

oprirea congresului și astfel, au venit la Cluj. Orice om cu mintea cât de cât limpede poate înțelege, că între astfel de împrejurări nu s'a putut produce decât un adevărat haos. Preoții veniți la congres au fost agitați în gradul cel mai înalt.

Tot atât de evident e, că a fost necesară o întrunire a acestor preoți, ca să fie informați despre starea lucrurilor. Ei și-au dat seama, că nu pot să țină congres, ci numai o consfătuire lămuritoare.

Congresul a fost convocat în sala festivă a Academiei teologice din Cluj, dar fără prealabila încuviințare a rectoratului acestei Academii. Cu toate-că pentru vina unui om, ori dacă vreți, a câtorva oameni, nu pot fi pedepsiți peste 100 preoți, sala festivă a Academiei nu li-s'a pus la dispoziție. Așa apoi, convocatorii s'au văzut nevoiți să închirieze în scopul unei consfătuiri sala festivă a Camerei de Comerț.

După sosirea la Cluj preoții au fost informați despre activitatea comitetului. Ei au așteptat, ca membrii acestui comitet, ori măcar președintele, să se prezinte la consfătuire și să le spună: „Fraților, cu aprobarea organelor superioare bisericesti noi pregătim convocarea unui congres preoțesc. Vă rugăm așadar, fiți cu răbdare, iar dacă tocmai vreți, designați și din rândurile voastre câțiva membri în comitetul nostru! Întăriți în chipul acesta vom continua cu cele mai bune nădejdi lucrul început!”

Care ar fi fost urmarea unui astfel de procedeu frățesc și creștinesc? Cu multă însuflețire pe pâr. Agârbiceanu preoșimea l-ar fi proclamat încă odată președinte, iar preoții s'ar fi reîntors liniștiți la vetrele lor. Comitetul complectat cu noul membri și-ar fi continuat apoi activitatea.

Nici-unul dintre membrii comitetului clujean însă n'a venit, nici măcar din curiozitate, la consfătuire. Astfel apoi, haosul a devenit mai mare de cum era. Atmosfera a fost cât se poate de agitată și prin urmare, n'avem să ne mirăm, că nici discuțiile n'au fost tocmai la înălțime. Scriitorul acestor șire luând cuvânt și-a exprimat dorința unei coordonări a acțiunii dela Șimleu cu cea dela Cluj. Absența comitetului clujean a fost considerată însă drept o demonstrație împotriva acțiunii fraților dela Șimleu.

În nr. 30 al „Unirii” confratele „Un preot” ne spune, că frășia sa ar fi așteptat să se discute la Cluj marile probleme ale salariilor și pensioanelor clerului, plus, că văzând tristul spectacol din sala Camerei de Comerț,

s'a retras. Dragă frate, palma ce o dai colegilor frații tale e nemeritată. Cele două probleme n'au putut fi discutate tocmai din motivul, că organele superioare bisericești au oprit congresul. Scopul consfătuirei n'a fost și nu putea să fie altul decât *solicitarea aprobării* unui congres preoțesc, iar numita organizare s'a făcut numai în acest scop. Aceasta se vede lămurit din memoriul adresat ordinarlatelor. E adevărat, că s'a ales și un comitet, dar comitetul acesta n'are decât menirea de-a pregăti, *cu aprobarea prealabilă a autorităților superioare bisericești*, lucrările viitorului congres preoțesc. În momentul întrunirii congresului comitetul acesta își va depune mandatul.

Am știut să dau aceste lămuriri, ca frații preoți să cunoască adevărata stare a lucrurilor. Să vadă cu ochii, cât de puțin îndreptățite sunt bănuțelile, că la Cluj s'ar fi inaugurat o mișcare revoluționară. În sfârșit, să înțeleagă toată lumea, că ori cât de trist ar fi fost spectacolul dela Cluj, cei peste 100 preoți veniți la congresul prefăcut în consfătuire n'au merit și nu merită să fie zeflemizați și batjocoriți din partea nimănu.

Comitetul ales la Cluj, pe baza încredințării primite dela consfătuire, a cerut ordinarlatelor, ca la congres să se poată discuta și chestiunea unei organizări a preoțimeii. Să se înființeze, adică, o Asociație a preoților români uniți. Postulatul acesta e combătut cu toată tăria sub cuvânt, că în afară de cea canonică, preoțimea n'are lipsă de altă organizare. Preoților celibi li-s'a dat însă voie să-și înființeze asociația lor, care nu e numai o asociație de pietate, ci și profesională*).

Eu admit, că organizarea în cadrele prescrise de canoane e suficientă, dar numai în cazul când canoanele ar fi respectate ad litteram. Dacă bunăoară s'ar fi respectat acel canon, care prevede întrunirea sinoadelor episcopale în fiecare an, iar a celui provincial tot la trei ani, probabil preoțimea n'ar mai cere convocarea unui congres preoțesc.

*) Greșit. Statutele Asociației din chestie sunt limpezi și categoric contrare afirmației p. S. P. (N. R.).

Confratele „Un preot” în nr. 31 al „Unirii” exclamă: *Avem doar, organizare, foarte veche și bună. Avem sinoadele protopopești, diecezane și provinciale!* Dragă frate, sinoadele diecezane și provinciale nu le avem. Aceste instituții există numai în visurile sfinte ale acelor preoți buni și simpli, cari cred cu tărie într-o apropiată refacere a bisericii noastre!

Deocamdată situația se prezintă astfel: *avem două comitete*, dintre cări unul e autorizat, iar celalalt, neautorizat. Scriitorul acestor șire crede, că s'ar putea ajunge la o împăcluire, și încă în spiritul învățătorilor lui Isus Hristos. Comitetul cel „autorizat” ar putea să coopereze pe toți membrii comitetului „neautorizat”, continuând apoi în frățească dragoste lucrările pregătitoare în vederea convocării congresului. Ar fi un gest într'adevăr demn, care la toată întâmplarea ne-ar face cinste.

Părțile Silvaniei în plină sărbătoare. Asta din 3—9 August c., în care răstimp *Preasf. Alexandru al Maramureșului* a vizitat cele 37 parohii și filii ale districtului protopopesesc Cehul-Silvaniei, după programul pe care l-am dat și noi în nr. 31 al „Unirii”.

Inceputul s'a făcut cu Bârseul de jos, ca să fie luate la rând toate celelalte parohii și filii, până la Hodod, unde s'a încheiat acest dram apostolic. Bucuria cu care a fost întâmpinat pretutindenea Marele Păstor nu-i peană s'o poată așterne pe hârtie. Și nici neșatul cu care lumea binecredincioasă sorbia cuvintele de mântuitoare învățătură ale Urmasului Apostolilor.

Toată vremea Înaltul Ierarh a fost întovărășit de p. Dr. Gheorghe Bob, vicarul episcopesc, cu carele împreună s'a și reîntors la reședința Sa, în seara de 9 August c., copleșit de cele mai mângăietoare amintiri arhipăstoricești.

Gratul cifrelor. Unlunea Misionară a clerului Italian a scos de curând un manual de orientare asupra operei misionare, așa cum o înțelege și o face Biserica Romei. Lăsând

la o parte alte precizări prețioase, ne oprim la câteva date statistice, elocvente prin sine înseși. Din acestea aflăm că:

Numărul total al misionarilor catolici e de 36 000 de inși, ajutorăți fiind de 160.000 de persoane băștinașe devotate cauzei misionare. Anual se întorc la adevărata lege a lui Hristos aproximativ 400 000 suflete. Prin nașterii catolicii se înmulțesc cu 3—5 milioane la an.

Dintre toate teritoriile misionare cel mai bogat în roadele convertirii este Uganda africană. În 1933 au fost botezați 26 000 catehumeni. Misionarilor creștini le este interzisă intrarea în Afganistan, Tibet, Arabia, Butan, Nepal, Mongolia Orientală, o parte din Statele Malaeze și Republicile Socialiste Sovietice.

Dintre țările europene Franța e aceea care dă cel mai mulți misionari și misionare: 9000. Germania vine într'al doilea loc cu 5136 misionari, Italia cu 4013. Caracteristic: Olanda, care n'are nici trei milioane de catolici, dă 3211 forțe misionare, câtă vreme Spania abia 1626. — Comentariile sunt de prisos.

Blajul cere...

Ziarul *Lupta* din Capitală, în numărul său din 5 August c., sub titlul: „Blajul cere domnilor miniștri să se țină de cuvânt!...” aduce, din penaa d. *Leonard Paukerow*, un foarte judicios articol, pe care îl dăm și noi în întregime, fără comentarii. E următorul:

Despre acest târgușor ardelenesc, cu adevărat se poate spune, că nu prea are oameni cari să fi cerut vreodată dela stăpânire, împlinirea unor chestiuni de ordin personal.

Fiindcă acest centru vechiu de cultură românească, locuit în cea mai mare parte numai de cărturari, de arhierii, preoți, călugări profesori și tineret școlar, — „orașel de jertfe și de privațiuni apostolice”, — cum s'a exprimat foarte just gazetarul de mari merite Blajului, d. Al. Lupeanu Melin, — n'are alt scop și altă preocupare decât să propage cultura.

E o singură nobilă năzuință, e o singură frământare generoasă, care face să vibreze de

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Dela cei ce sufer

Irina Vana

Imi dapăn în gând cunoștințele pe cari le-am făcut la clinică în Noiembrie anul trecut. Și mă întreb: unde-o fi cutare și cutare? Părintele Ioan dela Niculăeni, o mai duce cu piciorul său beteag? S'o fi înzdrăvenit de tot? Ori, Doamne ferește, nu cumva să fi plecat pe calea neîntoarsă a veșniciei! În acest caz trebuia să fi citit vre-un necrolog, vre-un anunț ceva, la gazetă, că un slujitor al altarului nu moare așa, neîncrestat la răboj. Trăiește fără îndoială.

Dar copilșta cea, cu fața de fillimănă, cu ochi blânzi, dela 44, din colțul dela fereastră? Cum o și chema oare? Irina, mi-se pare.

— Da, Irina Vana.

Am cunoscut-o la serbarea Pomului de Crăciun. A spus o poezie ocazională. În priviri îi ardea focul nestins, mistuitor, al bolnavilor cu febra statornică. Fața îi era deosebit de frumoasă, cu trăsăturii aristocratice, cu pețta fină, ca o floriceică din palate.

Însă nu era contesă, nici măcar fiica vreunui orășan cu stare. Ci fetișoara unor bleși plugari de pe Someș, căreia o soartă nemiloasă i-a hărăzit câțiva bacilli de tubercu-

losă. Aceștia îi macină acum, încet, pe tăcute, firavele oscioare ale picioarelor.

Am văzut-o de multeori, totdeauna în pătuțul ei din colț, cuminte, potolită, ostolită. Bobocel de trandafir galben, pe câmpul alb al pernei. Alături, pe mescioara patului, câteva păpușici, aduse din satul ei, dela „mămuca”, stau și ele neclintite, îndurerate, ca nește bunici la priveghiu.

De jur împrejur, celalalți copii bolnavi, cu mâinile sau cu capetele bandajate, se mai mișcă în paturile lor, strigă, se iau la ceartă pentru câte-o felie de portocală. Anuca Moldovan mai ales, cea cu „gura de lup” adică cerul gurii lipsă, e ca o mămăruță sprințară, pretutindeni e de față, pretutindeni se vără. Cotrobăește toate mescioarele. Se vără pe sub paturi, ca o găză. E drac împelișat, căci ea are mâinile și picioarele sănătoase. Pe ea numai gratul n'o slujește. Incolo-i argint viu.

Toți copiii o alungă, o ceartă. Și, cei cari pot, îi mai și arată pumnisorii. Un copilș de 3 anișori, cu piciorul în ghips, imobilizat pe spate, când o vede pe Anca, strigă ca din gura șarpelui.

Anca tace hojește, bea limonada micului bolnav și fuge.

Anca, răutatea salonului, nici de Sora nu ascultă, cum ascultă de Irina Vana. Ajunge ca Irina să-i prindă privirea și Ana Moldovan devine inger. Rămâne ca'n biserică. Pleacă ochii cu pocălniță, apoi se alătură cumințită de patul Irinei și prinde și ea să cocoloșască vată

pentru perișoare, trebuitoare la pansamente. Acestea perișoare se pun în cutii de metal și se dau la etuvă, ca să fie sterilizate.

Irina Vana răsuțește ziua toată asemenea tampoane și prevede ea întreagă chirurgia.

Așa am văzut-o eu totdeauna pe Irina, înfășurând tampoane cu degetuțele ei lungi de ceară, să albă doctorii cu ce alina suferințele altora.

Într'o seară târzie, după ora 10, când surorile de peste zi au plecat de mult și rămâne numai câte una de fiecare etaj, când bolnavii s'au liniștit și marele doctor, somnul, prela el serviciul de curmare a durerilor, am urcat sus la salonul copiilor, curios să-i văd cum dorm.

Prin geamul ușii am văzut că lumina mare era stinsă. Am ascultat o clipă pe sală să mă conving și cu urechea, dacă-i pace și liniște în împărăția piticilor suferinzi!...

Cludat! Imi pare că aud un sgomot, ca atunci când se plimbă o ceată de mielășel pe blanele unui pod. Ori, mai bine, ca lipăiturile unor răzuști, scăpate cu labele umede pe podeaua casei.

— Ei, dar asta? Ori să fie joc de lele vrăjite aici aievea, de visurile micilor pacienți? Poate visez chiar eu?

— Azi a fost zi de vizită, au venit mulți părinți. Nu s'o fi furigat cumva și vre-un cățeluș șturlubatic, doritor să-și vadă micul stăpân, plecat de-atâta vreme deacasă? Și rămân aici, acum, după ce s'a liniștit lumea, cantă și lasă și n'are pe unde.

donă veacuri, toate inimile din acest târguşor ardelenesc.

De aci pornesc numai îndemnuri la cultură, la disciplină morală, la tărie de caracter şi renunţare la vremelnicele bucurii materiale. Acesta e resortul spiritual al Blajului.

Nu e de mirare de aceea, când vin aci zăriştili dela marile cotidiene din Capitală, să asiste la festivităţi culturale şi naţionale, — sunt surprinşi că nu aud nici o plângere de ordin personal, nici un necaz de natură privată, ci doleanţele ce li-se aduc la cunoştinţă sunt numai în interesul instituţiilor culturale din acest centru de dascăli şi cărturari.

— Dacă voiţi să scrieţi ceva în ziare despre noi, — ne spunea un mare preot al Blajului, — apoi vă rugăm ca de data asta să pomeniţi de *Palatul cultural* al Blajului, care tot aşteaptă cu zidurile lui roşii, nelsprăvite, — să devie o nouă tribună pentru oratori inspiraţi şi pregătitori de drumuri spre lumină...

— Aţi mai putea pomeni şi de uliţele Blajului — îmi spunea inimosul profesor d. Ştefan Pop — pline de noroi sau pline de praf, — ca 'a cel mai părăsit şi uitat sat ardelenesc, — când s'ar cuveni ca pentru acest centru istoric şi de cultură, ministerele respective să facă un sacrificiu de câteva sute de mii lei, să se refacă drumurile şi să avem şi noi trotuar la Blaj.

Şi ce cere banul profesor cer şi generaţiile tinere. O cer şi toţi acei cari vin aci în pelerinaj ca la Meca culturii române, ca să nu se mai facă reflecţii amare, că guvernauţii ţării nu arată nici un interes pentru acest centru de viaţă sufletească românească.

Mulţi miniştri s'au oprit la Blaj, şi chiar din actualul guvern, au fost doi, trei, — cari numai elogii au avut şi calde făgăduinţi, că vor contribui, ca ce s'a început la Blaj să se termine, — că ce trebuie de reparat să se repare, — că fondurile ce mai sunt de complectat pentru scopuri edilitare şi palatul cultural — să se completeze.

Dar plecând din Blaj, d-nii miniştri au şi uitat de Blaj.

De ce? Fiindcă domnii miniştri au plecat

— S'ar putea şi asta, îmi zic.

Deschid încet uşa salonului, să mă conving de fapt ce este. Intuneric. Slabe reflexe prin geamuri, dela becurile aitor clădiri, îndulceşte însă beznă.

Linişte. Lăptăturile de răzuşti nu se mai aud. Nimic nu se mai aude. Nici măcar respiraţiile celor peste 30 de omuleţi bolnavi, cari trebuie să doarmă aici.

Uimirea mea e şi mai mare.

Îmi vine să cred că, fără îndoielă, visez. Întind însă mâna, dau de întreruptorul electric şi fac lumină..!

Comedie mare!

De neînchipuit, ce-mi văd ochii!

Toate paturile din salon, pe cari le zăresc la prima privire în preajma mea, sunt goale.

Nu-i Anca, nu-i Lea, nu-i Ghiţă cel cu platra (la vezică), nu-i ştrengarul bucovinean cu amândouă picioarele strivite de-un copac. Nu-i Roza, care se hrăneşte cu pâlnia, printr'o tăietură la stomac.

Unde-or fi copiii?

Îmi fug ochii spre patul Irinii!

— Dar Irina? Ea o fi aici?

Ţolişorul ei e întins peste întreg patul. Şi peste pernă. Şi bănuiesc uşor liniile micului trupşor, ascuns de desubt.

Desfac un colţ al Ţolişorului. Irina îşi deschide ochii mari, buni, liniştiţi. La privirea mea întrebătoare, ea răspunde:

— S'au jucat de-a prinsele, săracii, că

apoi şi 'n alte oraşe, şi acolo s'a venit cu alte cereri şi revendicări.

Şi iar noi făgăduinţi şi calde asigurări din partea miniştrilor.

Ca la urmă, nici aceste făgăduinţi să nu fie împlinite.

Totuşi Blajul cere domnilor miniştri să se țină de cuvânt.

Şi Blajul nu cere mult, şi ceea ce cere, cere numai în interesul culturii şi pentru prestigiul acestei citadele istorice româneşti.

Leonard Paukerow

Fraternităţi de... cartofi. Nici te miri ce ciudăţeni, cum s'ar părea din titlu. Ci o nouă cale către cei necăjiţi. O nouă invenţie a milei creştineşti.

În Polonia sunt regiuni sărace, în cari numărul celor flămânzi e mare. Pentru a le veni în ajutor, multe parohii au înfiinţat astfel de fraternităţi. De obicei, din copii nevinovaţi. Fiecare prichindel, cogeamite „membru“, trece zilnic pe la 15—20 case din comună şi cere... doar „un cartof“. Cine l-ar putea refuza? Seara aduc recolta la parohie şi se împarte la cei necăjiţi, după lista ce se poartă aici. Şi, cartof cu cartof, când stai să socoteşti la urmă, într'un an se adună chiar mulţişor. — Micile asociaţii „de cartofi“ se răspândesc repede şi sunt foarte iubite, în Polonia.

Oare ce-ar fi dacă am încerca şi noi așa ceva? Cu znoitul de grâu, cu un ştiulete de porumb şi cu atâtea altele, câte ne-a dat mila Celui de sus?

Congresul euharistic francez

Al X-lea în şir, s'a ținut anul acesta la *Strasbourg* în jum. a doua a lui Iulie. Grandios, impunător şi foarte reușit. Vechea cetate de pe malul stâng al Rinului, cu străzile ei largi şi ordonate, a fost foarte potrivită pentru astfel de solemnități. Isuflețirea și pietatea, ce caracterizau pe congresiști, dovedesc că acest congres a fost o adevărată manifestație de credință a întregului popor francez față de Euharisticul Isus. Și o nouă dovadă de vita-

și-au adus aminte. Copiilor, e domnu' profesor! Ieșiți de sub paturile!

Și rând pe rând au început să răsară în lumină, fețele înroșite de joacă și de libertatea așa de mult dorită.

Toți micii ologi, toți nfirmiti, toți bandajații, băești și fetițe, chiar și cel cu febra peste 39, au ieșit de pe sub paturile. Anca a făcut mai mult pe grozava. Abia am putut-o scormoni de după un dulap cu medicamente.

S'au lipit de paturile lor ca niște delcvenți. Iar Irina Vana, înălțată în pătușorul ei, îl învelia pe toți în priviri ocrotitoare și mă roagă:

A fost cea mai neuitată clipă din toată viața mea. Vitalitatea exuberantă biruind bandajele și mișcând toate piciorușele în joacă sprințară, printre paturile de spital. Și Irina, imobilizată de boala distrugătoare, complice înțelegătoare.

Peste 2 luni, având drum la Cluj, am revăzut salonul nr. 44. Am căutat pe Irina Vana. Nu mai era.

Îmi spune Sora. Intr'o zi a rugat-o să-i dea condei și hârtie. A făcut pe îndelete o scrisorică la părinți și a cerut să vie preotul. S'a spovedit și cuminecat. Apoi s'a stins ca o pălpăre lină de opaiț.

— O mică sfântă! — încheie Sora Cecilia, plângând, convorbirea.

A. Mellin

litate și trăinicie a Bisericii lui Hristos printre protestanții și Evreii, bine răspândiți, în Alzacia și Lorrena.

În tot decursul congresului atmosfera a fost din cele mai înălțătoare: zilnic spovedanii, cuminecări, adorație perpetuă, conferințe religioase, ședințe științifice, binecuvântare euharistică, lumea asistentă fiind încontinuu ocupată. O atenție deosebită s'a dat copiilor între 8—16 ani. Pentru ei, în mod special și întâi dată, s'a pregătit totul a parte. Peste 80 de mii, îmbrăcați în costume de cruciași, au luat parte la Congres.

La liturghia solemnă din ziua ultimă, celebrată de nunțul Apostolic Magilone, Franța toată a fost reprezentată. Asistența, numeroasă și variată, depășește 150 de mii. Peste 30 de arhiepiscopi și episcopi încunjurau pe nunțul Apostolic și pe cardinalii Maurin, Verdier și Liénart. Sunt de față și autoritățile civile: Valot, reprezentantul guvernului; Roblot, prefectul judeșan; Frey, deputat-primar; gener. Hérin, guvernatorul militar, numeroși parlamentari și alte notabilități. La sfârșitul liturghiei Papa vorbește congresiștilor, proclamând: pacea lui Hristos prin împărăția euharisticului-Isus și trimițând tuturor binecuvântarea Sa Apostolică.

Procesiunea Euharistică de d. m., pe un parcurs de 3 km., cu iarbă, ghirlande și 14 arcuri de triumf, a fost unică. Crucea în frunte, apoi cruciași, soldași, delegațiile numai de bărbați, mulțime mare de prapori, corul catedralei, episcopii, Sf. Sacrament purtat de Nunțul Apostolic; în urmă cardinalii și episcopii locului Ex. S. Ruch. Seara iluminății indescriptibile.

Capitala Alzaciei a trăit, cu adevărat, momente cum puține se cunosc în zilele noastre.
Șt. B. Dragu

Comemorarea dela Băsești. S'a săvârșit într'o atmosferă de reconfortantă pietate și cu participarea unei mulțimi imense de lume din popor și de intelectuali. Slujba dumnezească a pontificat-o Preas. *Alexandru al Maramureșului*, la biserica din sat în sobor de preoți, după care asistența întreagă s'a îndreptat în procesiune spre cimitir, la mormântul lui *Gheorghe Pop de Băsești*, unde s'a slujit un parastas pentru sufletul marelui decedat comemorat.

Seria cuvântărilor a început-o. Preaf. Alexandru, evocând în linii de lumină figura celui care, deși dispărut cu trupul, dar cu spiritul petrece și trebuie să petreacă mereu între noi, ca o pildă înălțătoare de românism creștin și creștinism român. Reținem din cuvântul înaltului ierarh remarcă lapidară:

„Cine nu are credință în Dumnezeu, nu poate avea iubire de neam. Nu este Român; nu este în slujba Neamului, cel ce nu este în slujba legii creștinești, prin care s'a mântuit neamul românesc. Nu este dragoste de neam și țară, unde nu este dragoste de lege, de comandamentele morale, cari duc la prosperarea și înalțarea popoarelor. Fiii acestei Biserici au fost totdeauna cu drag de neam și țară“.

Gheorghe Pop de Băsești e o dovadă vie și strălucită. Păr. canonic *Gh. Dănilă*, care a vorbit în numele Blajului, a întărit cuvintele Arhierului maramureșan cu evidențierea alor trei momente din viața marelui dispărut: la apelul pentru orfanotrofiul din Blaj a răspuns cu 10.000 coroane; la apelul pentru salariizarea profesorilor din Blaj tot el a răspuns, cel dintâiu, cu 40.000 coroane; la moarte și-a testat Blajului bisericesc-românesc toată averea sa de 4000 de jugăre.

La banchet alte cuvântări de îndreptățite omagii memoriei lui „Badea“ Gheorghe (d.

Valer Moldovanu, d. I. Răducanu, d. Ilie Lazar), seria culminând în emoționantele destăinuri ale d. *Iulu Maniu*, care reamintind că pe vremea când cel comemorat era președ. Partidului Național Român „aci (la Băsești) era comandamentul suprem al neamului asuprit“, îl face și caracterizarea plastică: „Vorba lui era de pământean, dar poruncitoare, iar atitudinea lui hotărâtă, fără ezitare... hotărât nu numai de a concepe ideal, dar și de a le pune în aplicare. — A fost un erou“...

Binecuvântată-l fie memoria din neam în neam!

Știri mărunte

Misiuni populare la Bilbor. Fruntașă parohie dela margini de arhidieceză, păstorită cu atâta devotament de păr. *Victor Socol*, în zilele de 4—6 August c. a avut și ea parte de mari bucurii sufletești. Pentru atunci Reun. de misiuni din Blaj s'a îngrijit să trimită aci doi misionari din centru: pe păr. *Dr. Septimiu Todoran* și pe păr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, ambii profesori de teologie. Așteptați cu mândru banderiu de călăreți, trimișii Reuniunii de misiuni au vestit aci vreme de trei zile cuvântul Domnului cu toată căldura ce-o inspiră mulțimea unei turme numeroase și des încolțite de cei ce li voiesc ei rele. La neașteptat de numeroasele mărturisiri a dat ajutor și păr. Octavian Neamțu din Toplița.

Bergson s'a făcut catolic. Strălucitul profesor dela „College de France“ și filosoful de renume mondial, precum se știe, era evreu de naștere. Intr'o vreme de materialism feroce chiar și în lumea cugetării, el a reprezentat curentul spiritualist. În tabără necatolică, firește, și abătându-se binișor dela linia filosofiei creștine. În 1928 a primit premiul Nobel pentru literatură. Faptul că Biserica Romei i-a pus operele la Index, l-a îndemnat să-și revizuiască lucrările. Grație acestei revizuirii s'a ajuns apoi la pasul mare: s'a botezat, îmbrățișând crezul Bisericii ce nu ezitase să-i osândească rătăcirile. Știrea acestei convertiri, despre care scrie *Sonntagsblatt* din Stuttgart, și alte foi germane și franceze, e de înțeles c'a trezit senzație deosebită în cercurile elitei cugetătorilor.

Moartea lui Gheorghe Vălsan. Abia intrat în anul 51 al vieții, savantul de greutate și literatul gustat, care a fost Gheorghe Vălsan, a trecut la cele veșnice. Specialist într-ale geografiei, după unire vine ca profesor univ. la Cluj, unde se poate socoti printre cei ce au pus bază universității „Regele Ferdinand“ din capitala Ardealului. Printre alte multe lucrări mai mărunte, lasă două de excepțională valoare și trăinicie: „Câmpia Română“ și „Văile“. Drept recunoștință a meritelor sale științifice, Academia Română l-a ales între membrii săi.

Locale. Dumineca viitoare, a zecea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Gheorghe Daniila*, canonic mitropolitan.

De dragul lui Isus Euharisticul, și pentru a se face destul și dorinței Preafer. Părinte Piu XI de a prăznui, prin cuminerea în bloc a copiilor, împlinirea unui sfert de veac dela semnarea decretului papal „Quam singulari“, care îngăduia și celor mici apropierea de Sf. Masă, la Blaj în ziua de Adormirea Preacuratei s'a făcut întocmai. Grație stăruințelor doamnei *Maria Suciu* (soția păr. prefect al Tipografiei și Bibliotecii Seminariale) și osteneții păr. *Liviu Chinezu* cu pregătirea specială pentru acest caz a copiilor și copilelor, s'au împărțășit în acea zi, la intenția Sf. Părinte, în capela Școlii Normale de băieți și a Institutului Recunoștinții, peste 60 băieți și fetițe.

Din vis la viață. *Georgette Herault*, de 21 de ani, cea mai seducătoare și mai sărbătorită actriță a marelui scene parisiene Folies Bergères, a avut cu adevărat viață de vis. Glorie, bogăție, frumusețe, viitor de vrajă. — Zilele trecute, după aplausele cutropitoare ale actului II, a ieșit în fața publicului și a vestit, simplu, că pleacă pentru totdeauna. O așteaptă leproșii din insulele sălbatice, cari mor în chinuri și n'au destui îngrijitori. Și... dusă a fost. La poartă o aștepta, în automobil, o figură cu vâl cernit. Probabil *Maryse Wedling*, altă glorie a aceleiași scene, care nu de mult făcuse același gest, același drum: și-a dat toată averea uriașă și toată mărirea lumii pentru un vâl de călugăriță. Nici hainele nu și le-a luat cu ea. Și e mai fericită îngrijind pe leproși, decât sub furtuna aplauselor. Pentru că acolo era numai vis; acum trăiește adevărata viață. Viața harului, care îi va da strălucirea veșniciei. *Georgette Herault* este a cincea „pierdere ireparabilă“ pe care o suferă scena franceză, la scurte intervale, în același chip!

Cu „Astra“ la Ohaba de pe Secaș.

Harnic cum este, cercul cultural din Ohaba, în frunte cu păr. I. Șarlea, a organizat Dumineca trecută o drăguță serbare populară, urmată de petrecere. Dela Blaj, fiind chemați, au mers, în numele „Astrei“, păr. *Dumitru Neda*, și d. prof. *Dr. Coriolan Suciu*. Primul a cuvântat la sf. slujbă dela biserica noastră, iar al doilea a conferențiat, d. m., în sala școlii primare din loc, despre Gh. Pop de Băsești. Lume multă și la biserică și la școală. Program bogat (cântece de cor; declamații și piesa „Țiganul notarăș.“) executat cu pricepere de localnici, sub conducerea d. inv. Matei Arion, un fiu al comunei, și cu concursul și a altor elemente de valoare.

Cursuri de perfecționare. Acestea pentru medici. Se vor ține la *Sovata*, între 8—15 Sept. c., cu obiectivul: perfecționarea în balneologie și fizioterapie. Programul prevede 30 conferințe ținute de somități medicale (*Dr. M. Sturza*, *Goia*, *Marinescu*, *Hațieganu*, *Pop*, *Minea*, *Urechia*, ș. a). Ministerul sănătății și Casa Centrală a Asigurărilor Sociale au acordat concedii de studii pe acel răstimp medicilor cari vor lua parte la acele cursuri, iar Ministerul Armatei a dat dispoziții pentru participarea medicilor militari la ele.

Telefonul „Unirii“

Ch. Abrud. Din motive ușor de găcit, nu publicăm articole trimise și la alte gazete. Iar ca să stăm noi și să le refacem de așa, cât doar ideea semnăturii să rămână, — la așa ceva nu ne agajăm bucurios. Și credem că nici una, nici alta nimeni nu ne va lua-o în nume de rău. Altfel: mulțumitele noastre pentru celea trimise!

P. Paroșeni. Păscălia și d. Tudor Popescu — Dominanță nu se schimbă: cum au fost, așa rămân. Păscălia cu înțelepciunea celor scrise în zodii și d. T. P. D. cu dorința pravoslavnică de a mântui țara de „uniști“. Căile și mijloacele nu împoartă. Nici prețul bătătoririi acelor căi sau a folosirii acelor mijloace. Chiar de ar fi acest preț pecetea ignoranței sau postura ridicolului. De-așa „bagatele“ nu se împiedecă un dominant ca Dsa. Precum a dovedit cu recenta-i ieșire simptomatică din subsolul „Universului“ dela 11 August c. A discuta cu cineva care afirmă sub semnătură și înșirându-și toate titlurile (român creștin ortodox, avocat, membru al adunării eparchiale a arhiepiscopiei Bucureștilor) că greco-catolici sau „uniști“ — în fond ortodocși și numai ca formă „uniști“ cu Papa, cum ar fi fost până la 1929, când s'a ratificat Concordatul și de când abia am fi început a fi catolici în fond și greci ca formă, după rit, — da, a discuta cu un atare preopinient e (ca să folosim un eufemism) cu totul inutil. Cătu-i pentru personalul didactic al școlilor confesionale din Blaj care se recere să fie unit, — nimic mai natural pentru un cap normal. Așa-i prevăzut dealtfel prin lege și pentru liceele confesionale ortodoxe din Brad și Brașov. Iar în ce privește insinuația că „in cuiburi de propagandă catolică (cum ar fi și școlile din Blaj) profesorii catolici fac mai mult proselitism catolic, atât de periculos Statului, decât profesorat științific“ — e o perfidie dublată de prostie, ori cât ar vrea să pară de cu duh.

A. București. Încă nu v'ați lămurit în chestia Maglavitului? Drept s'o spunem: nici noi. Dar ceva par'că tot începem să înțelegem. Una: Consilierul Re-

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

ferent, pr. D. Cristescu, în raportul către Preasf. Vartolomeu al Râmnicului, constată categoric: „Ciobanul Petru Petru Lupu nu este dement; aceasta este impresia pe care o are lumea ce l'a văzut“. (Foarte prudent: nu suflă un cuvânt despre părerea unor neurologi sibiieni, cari nu l'au aflat chiar citov). Alta: Cucernicul păr. referent, în același raport, o pune negru pe alb: „După cum Catolicii au făcut (?!) N. R.) din Lourdes un loc de pelerinaj și de tămăduire trupească și sufletească, socotesc că și noi ortodocși putem face (de! mai știți?) N. R.) din Maglavit un loc de tămăduiri trupesti, și mai ales de zguduiri sufletești“. Și cum peacolo probabil că a posse ad esse valet conclusio, nu-i eschis s'o vedem și p'asta. Spre rușinea celor dela Pitești și dela Crângăși cari s'au părilit rău cu „sfintele“ lor. Măcar că ce tãmbãlãu se făcuse cu cele două fabricații de pe vremuri: „Sfânta dela Pitești“ și „Sfânta dela Crângăși“. — Dar: puțintică răbdare și o să vedem ce are să se poată face și din ciobanul maglavitean, asemănat de cineva cu vechiul proroc din Tecua (!). Pasă-mi-te pentru răspunsul „ortodox“ dat unui credincios care l'a întrebat pe Petru Lupu ce trebuie să mănânce în postul mare: brânză, lapte, ouă, pește și carne. („Glasul Monahilor“ din 4. VIII 35).

M. Arad. Am primit 200 Lei, abonament pe 1932.
Dr. R. Cluj. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficial parohial, Dnbricionești. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30. VI 1932.

E. Letea. Am primit abonamentul pe 1933.

D. Roșia de secaș. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent

C. Sighet. Am primit abonamentul pe 1935.

Judecăt. mixtă D.-sânmărtin secția cl.

No. 946—1935 cf.

Extract din publicația de licitație

În cererea de executare făcută de următoarea *Gergely Raveca* contra urmăritului *Szász Stefan*,

Judecătoria a ordonat licitațunea execuțională în ce privește porțiunea urmăritului cuvenită din imobilele situate în comuna Hărănglab circumscripția Tribunalului Târnava Mică, cuprinse în cf. a comunei Hărănglab Nrul protocolului cf. No. 171. 739, și anume din No. top. 400, și 401, casă și grădină cu prețul de strigare 7500 Lei, top. 716, 717, 718, 719, arător cu prețul de strigare 7500 Lei, top. 1019 vie cu prețul de strigare 300 Lei, top. 1252 arător cu prețul de strigare 1350 Lei top. 1419 arător cu prețul de strigare de Lei 150, pentru încasarea creanței de 11 104 Lei capital și accesorii.

Licitațunea se va ține în ziua de 16, luna Septembrie, anul 1935 ora 16, la casa comunală a comunei Hărănglab. Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în art. 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX. 1881; art. 21 legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția-fixată conform procentului prețului de strigare - la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (art. 25 XLI. 1908.)

Data *Dsânmărtin*, la 1, luna Iunie 1935.

Judecător: IONESCU mp. aj. director cf.

OGREAN mp. pentru conf. exped.

INDESCIFRABIL

Citiți și răspândiți

„UNIREA“